

JUDr. Lenka Praženková

predsedníčka

Súdna rada SR

Hlavné námestie 8

Bratislava

VEC: Informácia

Vážená pani predsedníčka,

dňa 26.11.2018 Súdna rada SR bude rozhodovať aj **o voľbe kandidáta** na dodatočného sudcu Všeobecného súdu Európskej únie, kde je jedným z uchádzačov **prof. JUDr. Ján Mazák, PhD.**, u ktorého sú predložené materiály požadované zákonom na preukázanie splnenia kritérií podľa § 27g ods. 2 zák. č. 185/2002 Z.z. o Súdnej rade SR.

Jedným z kritérií je aj zisťovanie, či uchádzač je preukázateľne významnou osobnosťou v odbore práva a jeho morálne vlastnosti dávajú záruku, že funkciu sudcu bude riadne vykonávať (§ 27g ods. 2 písm. b/ cit. zák.).

Predkladaný materiál v záujme zabezpečenia komplexnejšieho pohľadu na osobu uchádzača **považujem za vhodné doplniť** informáciami o konkrétnych úkonoch a právnych názoroch prezentovaných uchádzačom v období rokov 2014-2017 konaniach pred Ústavným súdom SR o ochrane ústavou garantovaných základných práv občanov podľa čl. 30 ods. 4 ústavy.

Je žiaduce hodnotiť najmä dlhodobé konkrétne skutky uchádzača, t.j. či najmä v konaniach pred ústavným súdom dôsledne dodržiaval záväznú judikatúru ústavného súdu, ktorá je

integrálnou súčasťou ústavy (ústavného poriadku) alebo ju ignoroval (úmyselne, zámerne si nevšíma, neguje, obchádza). Ak použitá právna argumentácia je v rozpore s konštantnou (stabilizovanou) judikatúrou ústavného súdu v čase jej presadzovania kandidátom preukazuje to i prípadnú výraznú neznalosť uvedenej judikatúry.

Z uvedených dôvodov **uvádzam, ako úspešný sťažovateľ** v konaniach o porušení základného práva občana na prístup k inej verejnej funkcii za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods.4 ústavy (III. ÚS 571/2014, I.ÚS 575/2016) nasledovné **uchádzačom** presadzované **právne názory i správanie sa v období rokov 2014-2017** vo viacerých konaniach ústavného súdu.

Ide o nasledovné konania:

- I. **III.ÚS 588/2016** (sťažnosť kandidáta proti uzneseniu Súdnej rady SR č. 709 zo dňa 27.6.2016 o nezvolení za kandidáta na dodatočného sudcu všeobecného súdu)
- II. **PL.ÚS 45/2015** (súvis s konaním III.ÚS 571/2014, PL.ÚS 4/2012 – o výklad textu ústavy podľa čl. 128)
- III. **I.ÚS 575/2016** (súvis s konaním III.ÚS 571/2014 a stanoviskom tzv. Benátskej komisie z 10.-11.3.2017 č. 877/2017 – CDL – AD (2017) 001)

Uchádzač vystupoval ako **sťažovateľ** pred ústavným súdom v konaní **III.ÚS 588/2016 a v ďalších** konaniach (PL.ÚS 45/2015, I.ÚS 575/2016, ako aj predchádzajúce konanie III.ÚS 571/2014) ako **externý poradca** prezidenta SR pre justíciu (verejne publikované) a súčasne ako **právny zástupca** prezidenta (ktorý nie je právnikom) v uvedených konaniach.

Ad I/

Konanie III.ÚS 588/2016

V tomto konaní kandidát podal ústavnú sťažnosť na ústavný súd dňa 19.8.2016 aj proti **uzneseniu Súdnej rady SR č. 709 zo dňa 27.6.2016.**

Navrhoval, aby ústavný súd vydal **nález**, že „uvedeným uznesením, ktorým sa konštatuje, že kandidát nezískal dostatočný počet hlasov vo voľbe na dodatočného sudcu všeobecného súdu, ako aj v konaní, ktoré mu predchádzalo, **porušila** základné práva sťažovateľa na dobrú správu

vecí veřejných podľa čl. 1 ods. 1 a 2, v spojení s čl. 2 ods. 2 a čl. 127 ústavy“, ako aj výrok „uznesenie Súdnej rady ..... **sa zrušuje**“.

Sťažnosť odôvodnil v tejto časti tým, že súdna rada **porušila** základné právo sťažovateľa na dobrú správu vecí veřejných **neodôvodnením** napadnutého uznesenia .... **dôvod** prečo k tomu došlo, že sťažovateľ nezískal dostatočný počet hlasov **chýba**, nebol vyhlásený ani nie je obsiahnutý v napadnutom uznesení (**body 4.3, 4.4 sťažnosti**).

K otázke existencie (neexistencie) odôvodnenia uznesenia Súdnej rady SR, ako výsledku jej hlasovania, pritom **platí** (platila) **konštantná judikatúra**, ktorá preukazuje jej nerešpektovanie (**obchádzanie**) sťažovateľom.

Z konštantnej judikatúry totiž jednoznačne **vyplýva**, že ..... **uznesenie** súdnej rady ako výsledok hlasovania orgánu verejnej moci **je právnou skutočnosťou veřejného práva ... Nejde o individuálny právny akt** ako výsledok činnosti príslušného orgánu, ktorým sa zakladajú, menia alebo rušia, prípadne autoritatívne zisťujú oprávnenia a povinnosti subjektov, ale o osobitný druh právneho konania. **Výsledok hlasovania** týkajúci sa **kreovania** veřejných, resp. ústavných činiteľov (**nielen rozhodnutia súdnej rady** o predložení návrhu kandidáta na sudcu prezidentovi a aj rozhodnutia iných ústavných orgánov napr. národnej rady a vlády) **sa neodôvodňuje**, pričom za hlasovanie nemožno brať hlasujúceho na zodpovednosť. Uvedené bolo ústavným súdom konštatované **aj vo vzťahu k procesu kreovania návrhu kandidátov** na post sudcu Európskeho súdu pre ľudské práva (**porovnaj III.ÚS 79/04, III.ÚS 238/05, I.ÚS 162/09, I.ÚS 289/2015, III.ÚS 561/2014**).

V uvedenej sťažnosti **uviedol**, okrem iného aj nasledovné: „Orgán **výkonnej** (administratívnej) moci, **vrátane súdnej rady** ... musí pri svojom rozhodovaní rešpektovať základné právo na dobrú správu veřejných vecí ...“ (**bod 3.3 sťažnosti**).

Prezentovaný názor o zaradení súdnej rady medzi orgány výkonnej moci vzhľadom na ústavnú úpravu čl. 141a ústavy (Súdna rada SR) je nerešpektovaním (**v príkrom rozpore**) ústavnej úpravy súdnej moci v siedmej hlave Ústavy SR (čl. 124-148). V tejto súvislosti je potrebné poukázať na nález **PL.ÚS 2/2012** zo dňa 18.11.2015, ktorý nasledovne definoval ústavnoprávne postavenie Súdnej rady SR „**Súdna rada SR je osobitný nezávislý ústavný orgán súdnej moci** garantujúci predovšetkým nezávislé postavenie súdnej moci a sudcovskú legitimitu ...“

Ústavný súd o sťažnosti uchádzača rozhodol tak, že **sťažnosť odmieta ako zjavne neopodstatnenú** podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (**pre zásadný procesný nedostatok**).

Z konštantnej judikatúry **totiž vyplýva**, že o zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva a slobody, ktorú označil sťažovateľ ... pri predbežnom prerokovaní súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (napr. **I.ÚS 66/98, I.ÚS 27/04, I.ÚS 25/05, I.ÚS 74/05, I.ÚS 83/06**).

Uchádzač zrejme buď ignoroval judikatúru alebo nie je znalý konštantnej judikatúry, keďže išlo o nekvalifikované (nekvalitné) podanie.

Ad II/

PL.ÚS 45/2015

Po rozhodnutí ústavného súdu v konaní III.ÚS 571/2014 prezident navrhol plénu ústavného súdu výklad čl. 2 ods. 2 v spojení s čl. 128, ako aj s čl. 134 ods. 2 v spojení s čl. 101 ods. 1 a čl. 102 ods. 1 písm. s/ ústavy.

Ústavný súd tento **návrh odmietol** (podľa § 25 ods. 2 ZÚS), keďže zistil, že návrh v časti nespĺňa zákonom predpísané náležitosti (neexistencia právne relevantného sporu medzi účastníkmi konania – v okolnostiach danej veci nie je „spornosť“ veci daná) a v časti je zjavne neopodstatnený.

Z čl. 128 ústavy vyplýva, že v konaní o výklad ústavy sa v rámci predbežného prerokovania návrhu overuje, či spor, o ktorom má súd rozhodnúť, naozaj je sporom o výklad ústavného zákona (ústavnej normy).

Ústavný súd záväzne v **minulosti** viackrát **judikoval**, že pod zjavne neopodstatneným návrhom na podanie výkladu ústavného zákona, ak je vec sporná, je potrebné rozumieť aj ten, ktorý sa žiada **výklad** takých ustanovení, **ktoré nie sú predmetom ústavnej úpravy**, hoci sú (môžu) byť predmetom zákonnej úpravy ... Výklad o uplatňovanie práv iných subjektov, ako tých, ktorými sú práva či povinnosti ústavným zákonom priznané, by odporovalo účelu

podávania výkladu ... Vylúčenie okruhu tých otázok, ktoré nemôžu byť predmetom o výklad (pretože netvoria predmet úpravy ústavného zákona) ... „ (porovnaj **I.ÚS 61/96, II.ÚS 30/97, I.ÚS 129/93, II.ÚS 804/2000**).

V tomto konaní bola **sporná** otázka účinkov zastavenia konania o ústavných sťažnostiach dvoch kandidátov na sudcov ústavného súdu na ďalšie trvanie ich kandidatúry, otázka či a kedy dochádza k zániku kandidatúry na sudcu ústavného súdu.

Bolo konštatované, že ústava (čl. 134 ods. 3) taxatívne stanovuje len predpoklady, ktoré musí každý kandidát splniť, avšak ani len okrajovo neupravuje otázku vzniku či zániku kandidatúry, pričom tieto otázky **sú riešené v zákonnej** a podzákonnej norme (zák. č. 350/1996 Z.z. volebný poriadok a zákon o ústavnom súde, t.j. ZÚS).

Je teda zrejmé, že v **rozpore s judikatúrou sa podal návrh** na výklad ustanovenia (pre rozdielne názory prezidenta republiky a Národnej rady SR o zániku kandidatúry u uchádzačov, kde sa konanie pred ústavným súdom zastavilo), ktorý nespochybniteľne **nie je súčasťou textu** ústavnej normy.

Ide teda buď o ignorovanie judikatúry alebo jej neznalosť, v dôsledku čoho sa nespĺnila základná procesná podmienka na prijatie návrhu na ďalšie konanie (nekvalitný návrh).

Ad III/

Konanie **I. ÚS 575/2016** (sťažnosť podaná 5.9.2016 **úspešnými sťažovateľmi** v konaní III. ÚS 571/2014 **o opätovnom** porušení základného práva podľa čl. 30 ods.4 **prezidentom** republiky jeho rozhodnutiami zo dňa 6.7.2016 sp. zn. 636-2016-KPSR).

V konaní **III. ÚS 571/2014** (**prvá** ústavná **sťažnosť** o nevymenovaní troch sudcov ústavného súdu zo šiestich kandidátov zvolených národnou radou prezidentom republiky) súd rozhodol, že **základné právo** troch sťažovateľov na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods.4 v spojení s čl. 2 ods.2 ústavy rozhodnutiami prezidentom SR č. 1112-2014-BA z 2.7.2014 o nevymenovaní sťažovateľov za sudcov ústavného súdu **bolo porušené**, uvedené **rozhodnutia** prezidenta ústavný súd **zrušil a prikázal**, aby prezident vo veci znovu konal a rozhodol.

Z odôvodnenia (str. 76), okrem iného vyplýva, že „**podľa § 56 ods. 6** zákona o ústavnom súde ... v tomto konaní alebo postupe **je viazaný prezident** právnym názorom ústavného súdu, t.j. z predložených kandidátov na sudcu ústavného súdu **vybrať** potrebný počet sudcov“.

Zároveň bolo konštatované, že „... možno uzavrieť, že z čl. 134 ods. 2 ústavy a čl. 139 ústavy jednoznačne vyplýva **povinnosť** prezidenta, aby z dvojnásobného počtu kandidátov vymenoval **presne polovicu** za sudcov ústavného súdu“. (str. 61)

1.

Napriek uvedenému jednoznačnému **textu výroku a odôvodnenia** podľa § 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde (ZÚS) prezident **opätovne** rozhodol dňa 6.7.2016 (sp.zn. 1107-2016 KP SR) **o nevymenovaní** príslušného počtu sudcov (nikoho nevymenoval).

Ide o konanie, ktoré je **v príkrom** rozpore s platnou konštantnou judikatúrou **o výklade § 56 ods. 6 cit. zák.**

Podľa judikatúry (PL.ÚS 14/06, IV.ÚS 294/2012, I.ÚS 28/09, II.ÚS 31/04, II.ÚS 6/03, II.ÚS 91/08, II.ÚS 143/02) „...**zo znenia** zákonnej úpravy **§ 56 ods. 6** zákona o ústavnom súde, ktorý upravuje **povinnosť** orgánu, ktorému ústavný súd zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie, **postupovať a rozhodnúť podľa** záväzného právneho názoru ústavného súdu (je viazaný týmto názorom) je zrejmé, že ide o povinnosť rozhodnúť **v súlade s vysloveným** (vyjadreným) právnym názorom ústavného súdu, t.j. inak povedané **zákon nepripúšťa výnimku** z uloženej povinnosti dôsledne rešpektovať vyslovený právny názor.“

Rozhodnutie prezidenta republiky opätovne o nevymenovaní príslušného počtu sudcov (presne polovicu zo 6 kandidátov zvolených národnou radou, t.j. ešte dvoch zostávajúcich) je jednoznačným **porušením** vyššie uvedených právnych záverov ústavného súdu dôsledne **rešpektovať vyslovený právny názor**.

Ide teda o zrejmé ignorovanie tejto judikatúry, čo v konaní pred ústavným súdom o ochrane porušeného základného práva občana garantovaného ústavou je nepripustné v materiálnom právnom štáte.

2.

V tomto konaní (I.ÚS 575/2016) bol podaný prezidentom republiky **podnet** dňa 27.10.2016 č. 4101-2016 KP SR (doručený ústavnému súdu 2.11.2016) na podanie návrhu predsedníčkou ústavného súdu **na začatie disciplinárneho konania voči všetkým členom I. senátu** ústavného súdu (M. Lalík, M. Mochnáčová, P. Brňák) v súvislosti s rozhodovaním vo veci I.ÚS 575/2016 (uvedené v tlačovej informácii Ústavného súdu SR č. 78/2016 zo 16.12.2016).

Predsedníčka ústavného súdu v liste zo dňa 14.12.2016 Spr 1811/2016 uviedla, že **podnet** prezidenta **je založený na tvrdení, že sudca spravodajca, ako aj ďalší dvaja členovia úmyselne porušili § 9 ods. 2** Spravovacieho rokovacieho poriadku ústavného súdu a dopustili sa preto proti účastníkovi konania (prezidentovi) procesnej diskriminácie tým, že prezidentovi **pred predbežným prerokovaním** sťažnosti vo veci I.ÚS 575/2016 sudca spravodajca **nezaslal** sťažnosť sťažovateľov **na vyjadrenie** a ďalší členovia senátu tento procesný postup aprobovali tým, že sťažnosť predloženú sudcom spravodajcom na rokovanie senátu napriek tomu predbežne prerokovali a uznesením zo dňa 14.9.2016 prvý senát rozhodol o jej prijatí na ďalšie konanie.

V stanovisku predsedníčky ústavného súdu je konštatované, o.i. aj to, že zo znenia **§ 9 ods. 2** Spravovacieho poriadku je zrejmá jeho **priama väzba** na právnu úpravu konania pred ústavným súdom nadväzujúcu na znenie **čl. 130 ústavy** (platnej do 30.6.2001), pričom **prijatím** ústavného zákona č. **90/2001 Z.z.** došlo k rozsiahlej **novelizácii** ustanovení upravujúcich právomoc ústavného súdu vrátane právomoci v oblasti poskytovania individuálnej ochrany ústavnosti, pričom **inštitút podnetu podľa čl. 130 ods. 3 ústavy bol zrušený**. Na túto zmenu **nadviazala** zmena zákonnej procesnej úpravy konania zákonom č. **124/2002 Z.z.**, podľa ktorého nová právna úprava obsiahnutá v súčasnosti v § 29 ods. 3 ZÚS sa zmenila a nahradila pôvodnú úpravu § 29 ods. 5 ZÚS (do novely vykonávanej zák. č. 124/2002 Z.z.), ktorú vykonávala a na ktorú sa viazala úprava § 9 ods. 2 Spravovacieho poriadku. Označené ustanovenie § 9 ods. 2 Spravovacieho poriadku preto nemožno aplikovať popri § 29 ods. 3 zák. o ústavnom súde, ako sa to uvádza v podnete prezidenta.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti **aplikácia** v súčasnosti už **obsoletného ustanovenia § 9 ods. 2** Spravovacieho poriadku, o ktoré sa opiera argumentácia uvedená v podnete prezidenta, **neprichádza** v súlade so zásadou lex superior derogat legi inferiori **do úvahy** pre rozpor s platnou zákonnou úpravou konania pred ústavným súdom (§ 29 ods. 3 zákona). **Konanie**

sudcov prvého senátu v súvislosti s doručovaním návrhu na začatie konania vo veci I.ÚS 575/2016 tak **nebolo porušením** služobných povinností.

Zároveň bolo uvedené, že postup prvého senátu pri doručovaní návrhu na začatie konania bol taktiež **v súlade** s rokmi **ustálenou praxou** ústavného súdu potvrdenou v stovkách konaní (napr. II.ÚS 264/04, II.ÚS 249/04, II.ÚS 132/02), okrem iného **aj v konaní**, kde bol sudcom spravodajcom **JUDr. Ján Mazák** (bývalý predseda ústavného súdu - II.ÚS 58/05).

Bolo zdôraznené, že pokiaľ v podnete poukazuje prezident na konania pod sp.zn. II.ÚS 718/2014 a II.ÚS 719/2014 pre vyváženosť a objektívny obraz je potrebné poukázať tiež na konania vedené napr. pod sp.zn. III.ÚS 53/05, III.ÚS 282/09, I.ÚS 215/2015), kde **v týchto konaniach** bol odporcom alebo jedným z odporcov prezident, pričom v štádiu konania pred ústavným súdom do predbežného prerokovania návrhu mu tento **návrh zasielaný na vyjadrenie nebol**.

Zároveň nie je pravdou, že **v konaní sp.zn. I.ÚS 397/2014 (sťažnosť Jozefa Čenteša)** bol návrh na začatie konania doručený prezidentovi na vyjadrenie **ešte pred predbežným prerokovaním** ako to uvádza prezident v podnete, lebo v označenej veci bola sťažnosť zaslaná na vyjadrenie až po predbežnom prerokovaní v prílohe sprievodného listu z 1.8.2014.

Z uvedených skutočností vyplýva, že **v podnete** sa navrhoval **disciplinárny postih** senátu ústavného súdu za tvrdené porušenie Spravovacieho poriadku, ktorý v tom čase už bol obsolentný a v rozpore s platnou zákonnou úpravou konania pred ústavným súdom v zmysle § 29 ods. 3 ZÚS, **čo preukazuje** buď neprípustnú neznalosť ustanovení o konaní pred ústavným súdom alebo jeho neakceptovateľnú ignoranciu.

Zároveň sa zatajilo, že kritizovaný postup senátu je zhodný aj s postupom, ktorý bol akceptovaný aj v konaní sudcom spravodajcom JUDr. Jánom Mazákom (II.ÚS 58/05), čo preukazuje **účelovosť** tohto podania a **súčasne** sa v podnete neprípustne **klamalo** o postupe ústavného súdu v konaní I.ÚS 397/2014, že sa prezidentovi doručila sťažnosť Jozefa Čenteša ešte pred jeho predbežným prerokovaním v senáte.

Klamanie najmä v oficiálnom styku s ústavným súdom jednoznačne spĺňa **kritériá o nemravnosti** (nemorálnosti) konania a tieto sú splnené aj pri zatajovaní skutočností, že samotný uchádzač postupoval zhodne ako napadnutý senát. Ide minimálne o **neetické**

správanie sa osoby, ktorá by taktiež mala spĺňať kritériá etických zásad sudcov všeobecných súdov (musia sa obsahovo vzťahovať aj na kandidátov na sudcov Všeobecného súdu EÚ).

3.

Prezident republiky v **podaní zo dňa 9.11.2016** v tomto konaní zároveň navrhol ústavnému súdu **odmietnutie sudcov** (t.j. ich vylúčenie z konania a rozhodovania) Milana Ľalíka, Petra Brňáka a Mariany Mochnáčovej pre ich predpojatosť.

Z obsahu tohto podania vyplýva, že **dôvodom** na odmietnutie nie je existencia pomeru uvedených sudcov k účastníkom konania a ich právnym zástupcom, ale ich pomer k veci, ktorý **má spočívať v tvrdenom nesprávnom postupe sudcov v konaní**.

Pri rozhodovaní o odmietnutí sudcov ústavného súdu v zmysle § 31a ZÚS sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, t.j. § 49 ods. 3 (predtým § 14 ods. 3 OSP), kde je uvedené „dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti.“

V tejto súvislosti v **odbornej** literatúre bolo uverejnené k uvedenému textu OSP „... čo znamená, že za pramene práva s primeranou použiteľnosťou možno v konaní pred ústavným súdom označiť ustanovenie § 14 ods. 3 OSP.“ (porovnaj publikáciu **Doc. JUDr. Ján Drgonec, DrSc.** – Ústava Slovenskej republiky – teória a prax, C.H.BECK, rok 2015, str. 851).

Ústavný súd v konaní **III.ÚS 679/2014** uviedol „pri posúdení tohto dôvodu je potrebné vychádzať z právnej úpravy obsiahnutej v § 14 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého **dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe** sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach. Preto tento prezentovaný dôvod jednoznačne spadá do rámca negatívne vymedzených okolností, na ktoré konajúci súd pri rozhodovaní o vylúčení sudcu prihliadať nemôže.“

V **odbornej literatúre** bolo publikované aj nasledovné „V postupe sudcu pri prejednávaní konkrétnej veci sa prejavuje samotný výkon súdnictva, preto tieto okolnosti nemôžu byť sami o sebe dôvodom zaujatosti sudcu.“ (viď **Števček/Ficová a kol.** – Občiansky súdny poriadok – Komentár – I. diel – 2. vydanie C.H.BECK rok 2012, str. 51).

Je teda zrejmé, že **návrh na odmietnutie sudcov bol v rozpore** s judikatúrou ústavného súdu i názormi publikovanými v odbornej literatúre, na ktoré všeobecné súdy dlhodobo prihliadajú (rešpektujú) pri rozhodovaní o námietke zaujatosti sudcov.

Aj tento návrh (spolu s podnetom na disciplinárny postih zhodných sudcov prvého senátu ústavného súdu) preukazuje ťažko spochybniteľný **zámer „zbaviť sa“ za každú cenu sudcov**, ktorých názory nevyhovovali prezidentovi republiky. Aj tieto úkony sú nerešpektovaním konštantnej judikatúry, čo preukazuje buď neznalosť právnej úpravy alebo neakceptovateľné ignorovanie judikatúry, ako aj účelovosť (neeticnosť) konania.

4.

Prezident **v rozhodnutí** o opätovnom nevyzmenovaní sudcov, okrem iného **uviedol**: „... Ako prezident som viazaný ústavnou povinnosťou dbať o riadny chod ústavných orgánov. Túto ústavodarcom stanovenú povinnosť **nemôže obmedziť** alebo modifikovať žiadna skutočnosť, ani žiaden orgán verejnej moci vrátane ústavného súdu“ (viď str. 36 nálezu).

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že „**pri viazaných kreačných** právomociach prezidenta, žiadnu z nich **nemožno** zo strany prezidenta interpretovať ako absolútnu, t.j. **že by prezident nebol ničím limitovaný**, čo je ... nezlučiteľné s podstatou SR ako demokratického a právneho štátu (čl. 1 ods. 1 ústavy) limity diskrecie prezidenta ... **môžu byť** ustanovené viacerými spôsobmi, ku ktorým patria v prvom rade limity ustanovené priamo v ústave ... **ale aj limity vymedzené v judikatúre** ústavného súdu.“ (I.ÚS 397/2014)

Keďže v prvom rozhodnutí ústavného súdu o zrušení rozhodnutia prezidenta republiky o nevyzmenovaní sudcov a vrátení veci na nové rozhodnutie pre porušenie základného práva sťažovateľov garantovaného v čl. 30 ods. 4 ústavy, bol vyslovený **záväzný** právny názor (§ 56 ods. 6 ZÚS) **o povinnosti vymenovať** presne polovicu z kandidátov za sudcu ústavného súdu, nebol rešpektovaný ani vyššie uvedený judikát o limite prezidenta pri viazaných kreačných právomociach.

V tomto prípade ide o ignoranciu záväznej judikatúry v konaní, ktoré má zabezpečiť účinnú ochranu porušeného základného práva každého občana postupom orgánu verejnej moci, ktorého rozhodnutie bolo pre protiústavnosť zrušené.

5.

Prezident vo svojom **rozhodnutí zo 6.7.2016** (o opätovnom nevyzmenovaní) okrem iného **uviedol**, že „... **sťažovatelia** nespĺňajú nároky na vynikajúcu odbornú úroveň, presvedčivosť a spoločenskú akceptovateľnosť ... a **nikdy neprejavili** objektívny poznateľný záujem **o ochranu ústavnosti** a základných práv a slobôd. **Naopak**, už tá prostá skutočnosť, že **sťažovatelia sa** za uvedených okolností vôbec **uchádzajú** o post sudcu ústavného súdu podľa prezidenta **signalizuje nedostatok ich zodpovednosti** za konanie a rozhodovania na najvýznamnejšom súdnom orgáne štátu“ (str. 4-5 nálezu).

Zároveň navrhol „Osobitne navrhujem, aby sa konajúci senát ústavného súdu sústredil na obsahové preverenie jednej z ústavných podmienok na voľbu kandidáta na sudcu ústavného súdu, ktorou je najmenej **15 rokov** činnosti v právnickom povolání“. (str. 13 nálezu)

Vo vzťahu ku sťažovateľom, ktorí sú sudcami všeobecného súdu, **tvrdenie**, že „**neprejavili** objektívny poznateľný záujem o ochranu ústavnosti“, **je nerešpektovaním** konštantnej judikatúry, v ktorej je uvedené, že „... všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, takže **všeobecnému súdnictvu** sa priznáva **právomoc rozhodovať o otázkach ochrany ústavnosti**.“ (IV.ÚS 84/2010, II.ÚS 13/01, II.ÚS 8/97)

Je teda zrejmé, že pri výkone súdnictva podľa čl. 142 ods. 1 ústavy sudcovia všeobecných súdov postupujú obsahovo zhodne pri ochrane ústavnosti, keďže je to ich ústavnou a zákonnou povinnosťou. **Táto** ústavná a zákonná úprava je teda **jednoznačne objektívne spoznateľná pre každého**.

Názor, že uchádzanie sa o post sudcu ústavného súdu sťažovateľmi **signalizuje nedostatok ich zodpovednosti je neakceptovateľným ponížovaním osobnej a profesionálnej cti**, keďže všetci splňali všetky ústavou dané kritériá na kandidátov za sudcov ústavného súdu (čl. 134 ods. 3 ústavy) a znalosť ústavného poriadku preukázali aj úspešnosťou v predchádzajúcom konaní (III.ÚS 571/2014), keďže podstatná časť ich odbornej argumentácie bola akceptovaná ústavným súdom, ktorý vyhovel ústavnej sťažnosti.

Týmto písomným prejavom v konaní pred ústavným súdom sa teda **prekročila** hranica normálnej kritiky pre hrubé uráženie (znevažovanie) druhého účastníka (sťažovateľov), **čo je v rozpore s princípmi** zachovania úcty k právam iných, z ktorého vyplýva požiadavka, aby

účastníci konania **rešpektovali** ľudskú dôstojnosť, občiansku česť i osobnosť ďalších účastníkov konania (porovnaj **III.ÚS 52/06**).

Spĺňa to kritériá **nemorálneho** (nemravného) **správania sa** (vyjadrenia sa).

V **tejto** súvislosti je nutné **zdôrazniť**, že uvedený písomný prejav v konaní pred ústavným súdom je **aj spôsobovaním ujmy** sťažovateľom za uplatňovania základného práva na prístup k inej verejnej funkcii podľa čl. 30 ods. 4 ústavy (negatívny dopad dehonoriáciou sťažovateľov), čo **ústava zakazuje** výslovným priznaním ochrany pred postihom za uplatnenie základného práva – **čl. 12 ods. 4 ústavy** (porovnaj **PL.ÚS 18/97**).

K osobitnému návrhu na preverenie ústavnej podmienky **15 rokov** právnickej praxe je potrebné uviesť, že je (bol) v rozpore s judikatúrou **I.ÚS 83/06**, ktoré sa jednoznačne stotožnilo s podstatou argumentácie národnej rady, kedy je splnené uvedené ústavné kritérium.

Ústavný súd nevyhovel ústavnej sťažnosti (odmietol sťažnosť) kandidáta na ústavného sudcu, ktorý namietal, že splnil uvedenú podmienku právnického vzdelania.

Ústavnoprávny výbor národnej rady následne (vychádzajúc z uvedenej judikatúry) vo svojom uznesení č. 1031 z 19.4.2006 prijal výklad, ktoré národná rada vzala na vedomie uznesením č. 2191 z 19.4.2006.

Z tohto uznesenia vyplýva, že podmienka „byť činný v právnickom povolaní“ je požiadavka skúsenosti s aplikáciou práva, **výkon právnickej činnosti po dosiahnutí** právnického vzdelania v trvaní najmenej 15 rokov; povolanie alebo verejná funkcia, **pre ktoré** všeobecne záväzný právny predpis **vyžaduje výlučne vysokoškolské právnické vzdelanie II. stupňa**, dosiahnuté na právnickej fakulte.

Vzhľadom na zákonnú úpravu podmienok vzniku funkcie sudcu všeobecného súdnictva je nespochybniteľné, že **sťažovatelia** v tomto konaní, ktorí boli (a sú) **sudcami jednoznačne spĺňajú** ústavnú podmienku výkonu právnického povolania.

Aj tento návrh bol v rozpore s judikatúrou a zároveň aj stanoviskom príslušných orgánov zákonodarcu, čo preukazuje buď ignorovanie alebo neznalosť právnych dokumentov.

6.

V celom konaní zotrval na stanovisku, že prezident nie je povinný postupovať podľa rozhodnutia III.ÚS 571/2014 (a obsahovo nadväzujúceho rozhodnutia pléna ústavného súdu PL.ÚS 45/2015, ako to tvrdili sťažovatelia), ale výlučne podľa judikátu PL.ÚS 4/2012 o vymenovaní generálneho prokurátora prezidentom republiky (kauza J. Čenteš).

V judikáte PL.ÚS 4/2012 okrem iného je konštatované, že „konkrétny spôsob, akým bude dochádzať k prijímaniu jednotlivých rozhodnutí, závisí vždy od rozhodnutia ústavodarcu. Práve ústava ustanovuje základný kompetenčný rámec pre výkon štátnej moci ... plne rešpektuje i postavenie prokuratúry v našom ústavnom systéme ... ktorý nie je súčasťou výkonnej ani zákonodarnej moci ...“ (str. 34, 35, 44).

V konaní III.ÚS 571/14 (prvá ústavná sťažnosť) je uvedené, že „... základným limitom pre postup prezidenta ako je tvorba orgánu ústavného súdu je text ústavy... tam kde rozlišoval ústavodarca, treba rozlišovať i pri výklade aplikácie ústavy ... ústavnoprávne postavenie prokuratúry nemožno stotožniť s postavením ústavného súdu, ktoré je deklarované ako postavenie jediného nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124) ... možno uzavrieť, že z čl. 134 ods. 2 ústavy a čl. 139 ústavy jednoznačne vyplýva povinnosť prezidenta, aby z dvojnásobného počtu kandidátov vymenoval presne polovicu za sudcov ústavného súdu“ (str. 57, 61, 62, 66).

Tento postup (názor) v konaní III.ÚS 571/2014 (uvedená argumentácia) je pritom v plnom súlade s konštantnou judikatúrou o interpretácii a aplikácii ústavných noriem, kde platí interpretačné pravidlo o vzájomnej súvislosti všetkých relevantných noriem.

V judikatúre je konštatované, že „... ústava predstavuje právny celok, ktorý treba aplikovať vo vzájomných súvislostiach všetkých ústavných noriem ... pri interpretácii a aplikácii ústavy sa nesmie porušiť či ignorovať príčinná súvislosť medzi tými ustanoveniami, ktoré na seba významovo nadväzujú“ (porovnaj II.ÚS 32/95, II.ÚS 128/95 a II.ÚS 48/97).

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že vecná správnosť nálezu III.ÚS 571/2014 bola uznaná v konaní pléna ústavného súdu (PL.ÚS 45/2015), kde bol odmietnutý návrh aj pre jeho zjavnú neopodstatnenosť, lebo sa konštatovalo, že výklad v konaní PL.ÚS 4/2012 sa nevzťahuje na vymenovanie sudcov ústavného súdu, ale výhradne na rozhodovanie o (ne)vymenovaní generálneho prokurátora (t.j. ústavný súd už problém výkladu právoplatne vyriešil).

Skonštatoval aj to, že skúmať právomoci prezidenta viažuce sa na vymenovanie sudcov ústavného súdu **cez jediný** výklad ústavného súdu viažuci sa na menovanie generálneho prokurátora, je viac ako **účelové** (str. 62).

Je zrejmé, že názor o výlučnej aplikácii nálezu PL.ÚS 4/2012 preukazuje prehliadanie (nerešpektovanie) judikatúry o interpretačnom pravidle vzájomnej súvislosti noriem, ktoré na seba významovo nadväzujú (v danom prípade čl. 134 ods. 2 a čl. 139 ústavy o vymenovaní sudcov ústavného súdu).

A/

Na základe žiadosti prezidenta republiky v tomto konaní bolo doručené ústavnému súdu stanovisko Európskej komisie pre demokraciu prostredníctvom práva (**Benátska komisia**) č. 877/2017 z 13.3.2017 CDL-AD(2017)001 k otázkam týkajúcim sa menovania sudcov ústavného súdu SR (3 otázky prezidenta).

Benátska komisia v závere stanoviska (časť VIII.) konštatovala, okrem iného, že „ ... od prijatia uznesenia PL.ÚS 45/2015 z 28.10.2015 však **nemožno mať viac pochybností** o tom, že **prezident nie je oprávnený** vymenovať menej ako polovicu kandidátov navrhnutých národnou radou, a to ani vtedy, ak je presvedčený, že existujú závažné pochybnosti o ich schopnosti vykonávať funkciu sudcu ústavného súdu. Hoci nejde o plnohodnotný výklad podľa čl. 128 ústavy, odráža sa v ňom právny názor na túto otázku väčšiny sudcov ústavného súdu, ktorý je konečným arbitrom v ústavných veciach.“ (bod 74).

Vo vzťahu k záverom stanoviska Benátskej komisie právny zástupca (uchádzač) na verejnom zasadnutí dňa **16.11.2017 predniesol** aj nasledovné „... Benátska komisia nevyjadrila žiaden názor na otázky, ktoré predložil prezident republiky“. (str. 56 nálezu I.ÚS 575/2016)

Ide jednoznačne o **nepravdivú informáciu** (klamstvo) vzhľadom na text stanoviska, kde je uvedené, že „ ... na prvé dve prezidentove otázky už právoplatne odpovedal ústavný súd ... v dôsledku tejto odpovede na prvé dve otázky nie je potrebné odpovedať na tretiu otázku prezidenta SR“ (body 74, 75 stanoviska).

Z uvedených skutočností vyplýva ignorovanie právne záväzných rozhodnutí ústavného súdu, ako aj stanoviská Benátskej komisie pri súčasnom uvádzaní nepravdivej informácie na

rokovaní orgánu verejnej moci, ktorý je jediným nezávislým orgánom ochrany ústavnosti, čo je obsahovo neetickým (amorálnym) konaním.

B/

Považujem za vhodné informovať aj o postojoch uchádzača v období po uvedených rozhodnutiach ústavného súdu (záväzných pre prezidenta republiky ako účastníka konania).

Na zasadnutí **Súdnej rady SR dňa 29.1.2018 na otázku** člena súdnej rady prof. Mazák uviedol „... zdôraznil, že jeho právny názor, t.j. výklad Čenteš sa vzťahuje aj na kandidátov sudcov ústavného súdu ... a prvý senát ústavného súdu odignoroval odporúčanie Benátskej komisie, aby zjednotil názory“.

Tvrdenie o odignorovaní, t.j. úmyselnom (zámernom) nevšímaní si (obchádzaní) uvedeného procesného návrhu prezidenta je **nepravdivé**, keďže súd podrobne uviedol dôvody, pre ktoré nemohol akceptovať tento návrh (str. 44-47 nálezu) **a konštatoval aj** skutočnosť (**vytýkal prezidentovi** – str. 45) „... že ak prezident v jednej veci uznáva záväznosť aj negatívnych a procesných uznesení ústavného súdu (t.j. I.ÚS 215/2015) je povinný tak urobiť v rámci konzistencie svojho názoru vo všetkých iných veciach“ (t.j. aj v konaní PL.ÚS 45/2015).

Pretrvávajúce na názore aj po stanovisku Benátskej komisie, ktorá akceptovala vecnú správnosť opodstatnenosti rozhodnutia pléna ústavného súdu (PL.ÚS 45/2015) je možné (potrebné) **vnímať** ako **nedôvodné spochybňovanie** (dehonestáciu) odbornej spôsobilosti najvyššej odbornej autority v oblasti ústavného práva v krajinách EÚ, ktorá pri svojej činnosti posudzuje dodržiavanie (resp. podkopávanie) troch základných princípov Rady Európy:

1. demokraciu (inak bude chýbať nevyhnutná časť brzd a protiváh),
2. ľudské práva (možné spomalenie prístupu jednotlivcov k ústavnému súdu na úrovni, že by to malo za dôsledok odopretie spravodlivosti)
3. právny štát (ak by sa stal ústavný súd neefektívnym).

Uvádzané správanie sa i klamstvo uchádzača na rokovaní súdnej rady **výrazne naznačuje** vysokú pravdepodobnosť existencie povýšeneckého (pohrdavého) správania sa, ktoré je typické pre samolúbe osoby (pyšné, namyslené správanie), **čo je nesúladne** so správaním sa

cnostného človeka (mravného, morálneho) (porovnaj Malý synonymický slovník – M. Pisarčíková a spol., SPN – Bratislava, 1988, str. 23, 125, 142).

C/

Pri posudzovaní splnenia zákonného kritéria o existencii **morálnych vlastností** uchádzača je nevyhnutné podrobnejšie **ozrejmiť obsah** uvedeného pojmu.

Morálka je súhrn morálnych princípov, noriem, mravných hodnôt ... morálneho správania a konania jednotlivcov ... pravidlá správania sa ľudí ... etika (Veľký slovník cudzích slov – autor Samo Šaling a spol. – 2. revidované a doplnené vydanie – SAMO Bratislava – Veľký Šariš, rok 2000, str. 809).

Pri správaní sa účastníka v **konaní** pred ústavným súdom konštatoval súd aj nasledovné:

„...v zásade smie byť sťažnosť odmietnutá ako neprijateľná... ak používa útočný, respektíve hrubo urážlivý jazyk...**sťažovateľ výrokmi obsiahnutými** vo svojich podaniach **prekročil** hranice normálnej kritiky a hrubo urazil nielen druhého účastníka...**v rozpore s princípom zachovania úcty k právam iných**, ktorý má byť...rešpektovaný všetkými účastníkmi a z ktorého vyplýva aj požiadavka, aby účastníci konania rešpektovali ľudskú dôstojnosť, občiansku česť i osobnosť ďalších účastníkov konania tak vo svojich písomných, ako aj verbálnych prejavoch“ (III.ÚS 52/06).

V odbornej literatúre je uvádzané (pri výklade čl. 26 ods.4 ústavy o obmedzení slobody prejavu, ak ide aj o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné **na ochranu mravnosti**), že „...lož, klamstvo je frekventovanou pracovnou metódou politikov a masmédií, ale to z nej nerobí prejav pod ústavnou ochranou“ (J. Drgonec, Veľký komentár Ústava SR – C.H.Beck, rok 2015, str. 652).

V tejto súvislosti ústavný súd judikoval že „...ústavný súd v prvom rade nenachádza presvedčivý dôvod, pre ktorý by šírenie nepravdivej informácie malo požívať ústavnú ochranu...“ (PL.ÚS 12/09).

Niet žiadneho vecne opodstatneného argumentu, vzhľadom na obsahovú zhodu zákonnej úpravy predpokladov na kandidáta na dodatočného sudcu Všeobecného súdu EÚ (§ 27g ods. 2 zák. č. 185/2002 Z.z.) a sudcu všeobecného súdu (§ 5 zák. č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a

prísediacich) **vylúčiť aplikáciu Zásad** sudcovskej etiky schválenej Súdnu radou SR dňa 17.12.2015 (ktoré sa vzťahujú na sudcov všeobecných súdov), **aj na kandidáta** na dodatočného sudcu.

Zásady sudcovskej etiky upravujú pravidlá správania sa sudcov, ktorých funkcia je chápaná v demokratickom a právnom štáte ako výkon povolania, ktorým sa zabezpečuje ochrana práv a slobôd občanov, **zdôrazňujú** základné (spoločné) hodnoty sudcovskej práce a osobné kvality (vlastnosti) sudcu. Zároveň upravujú pravidlá a vytvárajú rámec pre reguláciu správania sa sudcov pri výkone sudcovských povinností i mimo výkonu ústavnej funkcie (**čl. I. Všeobecná časť, body 1, 2, 3**).

Za základné (spoločné) hodnoty sudcovskej práce (**záväzok** sudcu voči spoločnosti) sa považuje aj zdvorilosť a diskretnosť, rovnaké zaobchádzanie (nediskriminovanie) a kompetentnosť (kvalifikovanosť), pričom **osobné kvality (vlastnosti sudcu) zakotvujú**, že v záujme efektívneho vykonávania spravodlivosti má sudcu **vykonávať funkciu najmä** s ľudskosťou, odvahou, lojalitou, serióznosťou, rozvážnosťou, pracovitosťou, s rešpektom a schopnosťou počúvať (**II. osobitná časť, body 1, 2**).

Zhrnutie (záver)

Podľa môjho názoru (úsudku) uvedené skutočnosti nie je prípustné nezohľadňovať pri rozhodovaní, či uchádzač spĺňa bez dôvodných pochybností požadované zákonné kritéria.

Mnohonásobné ignorovanie záväznej judikatúry (resp. jej častá neznalosť), uvádzanie nepravdivých informácií (klamanie), zatajovanie právne významných skutočností, osočovanie a dehonestovanie sťažovateľov (protistrany v spore na ústavnom súde), nespochybniteľne účelová snaha „zbaviť sa“ v konaní sudcov ústavného súdu na základe protiústavných a protizákonných argumentov, porušenie ústavného zákazu o spôsobení akejkolvek ujmy za realizáciu základného práva (čl. 12 ods. 4 ústavy), jednoznačná neochota (odmietanie) rešpektovať aj vyjadrený právny názor najvyššej odbornej autority Rady Európy v oblasti ústavného práva (Benátska komisia), **v dôsledku čoho súhrnne došlo** reálne k dlhodobému **sťaženiu funkčnosti** ústavného súdu (viac ako 3 roky - viď str. 67 nálezu I.ÚS 575/2016), ktorého neprerušovaná činnosť je mimoriadne dôležitá pre demokraciu, ochranu ľudských práv a slobôd (bod 43 stanoviska Benátskej komisie), **ako aj k naplneniu** ústavných

podmienok **čl. 107** ods. 1 ústavy **na odvolanie prezidenta** republiky pre úmyselné porušenie ústavy (str. 88 - nález I.ÚS 575/2016) spochybňuje i existenciu viacerých prvkov základných hodnôt sudcovskej práce a osobných vlastností sudcu zakotvených v zásadách sudcovskej etiky a súčasne **zásadne a opodstatnene spochybňuje** (vylučuje) záver o existencii v súčasnosti takej úrovne morálnych vlastností, ktoré garantujú, že v budúcnosti sa zabezpečí zodpovedný výkon sudcovskej funkcie sudcu Všeobecného súdu EÚ (zákonné kritérium).

V tejto súvislosti vzniká opodstatnené podozrenie aj z dôvodu, že prezident trikrát požiadal (po rozhodnutí ústavného súdu) národnú radu o zvolenie nových kandidátov, čo bolo predsedami národnej rady odmietnuté,, že sa vehementne presadzovalo realizovanie stranického (**politického**) riešenia (na ktorom výrazne uchádzač participoval) **namiesto ústavne súladného** riešenia o obligatórnej povinnosti rešpektovať stabilizovanú judikatúru ústavného súdu a bezvýnimočne rozhodovať podľa záväzného rozhodnutia o zrušení rozhodnutia prezidenta republiky a vrátenia veci na nové konanie a rozhodnutie. **Obsahovo** to **naznačuje** aj snahu o popretie základných práv a slobôd občanov v mene presadenia záujmov politických strán a hnutí, čo je zároveň popretím demokracie (porovnaj **PL.ÚS 15/1998**).

V Košiciach dňa 20.11.2018

JUDr. Juraj Sopoliga

úspešný sťažovateľ v konaniach Ústavného súdu

sp.zn. III.ÚS 571/2014, I.ÚS 575/2016

(o porušení základného práva podľa čl. 30 ods. 4 ústavy)